

Psychiatrie en metabool syndroom

Waarom dit onderwerp

- Gemiddelde levensverwachting van schizofrenie patienten is 20 jaar korter dan levensverwachting in normale populatie
- (Verwachte toename terugverwijzing van patienten uit 2^e lijn naar 1 ste lijn.)
 - Cf bestuurlijk akkoord vws/ ggz
 - convenant LHV en vws

Oorzaken kortere levensverwachting:

- Roken
- Minder actieve levensstijl (< 30 min bewegen per dag)
- Ongezonder leefpatroon
- Bijwerking medicatie: mn antipsychotica
 - Klassieke
 - Atypische !!

Metabole bijwerkingen antipsychotica

- Diabetes Mellitus
- Dislipidaemie
- Obesitas
 - Bijv bij olanzapine:
 - Kortdurende blootstelling (beh <48 wkn)
 - 22% van patienten \geq 7% gewichtstoename
 - Langdurige blootstelling (ten minste 48 weken)
 - 64,4% van patienten \geq 7% gewichtstoename
 - 31,7% van patienten \geq 15% gewichtstoename

Generieke naam	Merknaam®	Gewichts toename	Lipiden verslechtering	Risico diabetes	EPS	Prolactine-stijging	Sexuele stoornissen	QTc verlenging	Orthostatische hypotensie
Aripiprazol	Abilify®	0/?	0/?	?	+/-	0	0/?	0	0
broomperidol	Impromen®	+/-	0	?	+++	+++	++	?	0
clozapine	Leponex®	+++	++	++	0	0	++	+	++
flufenazine	Anatensol®	+	+/-	?	++	++	+	+/-	+
haloperidol	Haldol®	+/-	0	+/-	+++	+++	++	+	+/-
levomepromazine	Nozinan®	++	++	++	++	+	++	?	++
olanzapine	Zyprexa®	+++	++	+	+/-	0	+/-	+/-	+
perfenazine	Trilafon®	+/-	0	+/-	++	++	++	0	0
pimozide	Orap®	0	0	+/-	+++	+++	++	+++	0
risperidon	Risperdal®	++	+/-	+/-	++	+++	+++	+/-	++
Quetiapine	Seroquel®	+	+/-	+	+/-	0	0	+	++
sulpiride	Dogmatil®	+/-	0	?	+/-	+++	+++	+/-	0
zuclopentixol	Cisordinol®	+/-	0	?	+++	+++	++	?	+

Incidentie

- Piekincidentie psychotische stoornissen tussen 15 en 25 jaar
- Dus: vanaf jonge leeftijd reeds verhoogd risico op ontwikkelen metabool syndroom

Wat te doen?

- Werkgroep somatische complicaties bij antipsychoticagebruik (bestaand uit Internisten, psychiaters, en een apotheker) hebben een advies uitgebracht
- http://www.tijdschriftvoorpsychiatrie.nl/assets/articles/articles_1795pdf.pdf

Metabool syndroom

	m	v
Buikomtrek in cm	> 102	> 88
Triglyceride in mmol/l (nuchter)	> 1,7	> 1,7
Hdl-cholesterol in mmol/l (nuchter)	< 1,0	< 1,3
Bloeddruk in mmHg	> 130/> 85	> 130/> 85
Glucose in mmol/l (nuchter)	> 6,1	> 6,1

*Metabool syndroom is aanwezig als voldaan wordt aan 3 of meer criteria.
tabel 3 Risicofactoren voor diabetes mellitus type 2

Advies bij start antipsychoticum

- Nulmeting: bestaand uit
 - BMI
 - Buikomtrek
 - RR
 - Pols
 - Glucose Nuchter
 - Lipidenspectrum

Advies bij start antipsychoticum

- Extra aandacht voor lifestyle:
 - Roken
 - Dieet
 - Bewegen

Advies eerste behandeljaar

- BMI
- Buikomtrek
- Herhalen na 1, 2, 3, 6, en 12 maanden
 - **PM bij snelle gewichtstoename of obesitas verwijzing naar Dietist**
- RR en pols
- Herhalen na 3, 6, en 12 maanden

Advies vervolggjaren:

- Jaarlijkse controle:
 - BMI
 - Buikomtrek
 - RR
 - Pols
 - Glucose Nuchter
 - Lipidenspectrum
 - Lifestyle bespreken

verantwoordelijkheid

- Primair:
voorschrijvend arts
- Bij overname behandeling uit 2^e lijn:
huisarts

Literatuur

- **Preventie en behandeling van somatische complicaties bij antipsychoticagebruik; *w.cahn, d.ramlal, r.bruggeman, l.dehaan, f.e.scheepers, m.m.vansoest, j.assies, c.j.slooff***
tijdschriftvoorpsychiatrie 50(2008)9
- http://www.tijdschriftvoorpsychiatrie.nl/assets/articles/articles_1795pdf.pdf
- **Antipsychotica: let op metabole bijwerkingen**
- Huisarts en Wetenschap, jaargang 2010, nummer 9:504-507
- <http://www.henw.org/archief/volledig/id4295-antipsychotica-let-op-metabole-bijwerkingen.html>

